

Ime in priimek: Jaka Škoberne
 Število točk: 30,5/35
 Odstotek: 87,1%
 Ocena: odl(5)

KRITERIJ:

87-100%.....	odlično (5)
75-86%.....	prav dobro (4)
63-74%.....	dobro (3)
50-62%.....	zadostno (2)
0-49%.....	nezadostno (1)

Pri spodnjih 10 vprašanih obkroži 1 pravi odgovor. (10T)

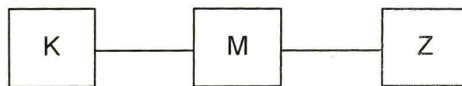
1. Navedene so reakcije v procesu fotosinteze:

1. Pri prenosu elektronov po tilakoidni membrani se pH v tilakoidnem prostoru zaradi kopičenja protonov niža.
 2. Protoni potujejo skozi encim ATP-sintazo iz tilakoidnega prostora v stromo.
 3. NADPH odda elektrone in se pretvori v NADP⁺.
 4. Vezava CO₂ z encimi v stromi kloroplasta.

V katerem odgovoru so navedene samo tiste, ki potekajo v svetlobnih reakcijah?

- A 1 in 2.
 B 2 in 3.
 C 3 in 4.
 D 1 in 4.

2. Shema prikazuje timinski nukleotid. Kaj je na shemi označeno s črkami K, M in Z?

	Črka K označuje	Črka M označuje	Črka Z označuje
A	deoksiriboza	timin	fosfat
B	fosfat	deoksiriboza	timin
C	timin	fosfat	riboza
D	fosfat	riboza	timin

3. Pri podvojevanju DNA se ob sintezi nove polinukleotidne verige

- A fosfatna skupina enega nukleotida veže na OH skupino deoksiriboze v drugem nukleotidu.
 B fosfatna skupina enega nukleotida veže na fosfatno skupino drugega nukleotida.
 C OH skupina deoksiriboze enega nukleotida veže na OH skupino deoksiriboze drugega nukleotida.
 D fosfatna skupina deoksiriboze enega nukleotida veže na fosfatno skupino deoksiriboze drugega nukleotida.

4. Kromatidi dvokromatidnega kromosoma

- A gradita enaki molekuli DNA;
 B gradita podobni molekuli DNA;
 C gradita popolnoma različni molekuli DNA;
 D gradita komplementarni verigi DNA.

5. Terminacijski (stop) kodon prekine:

- A vez med tRNA in mRNA,
 B prepisovanje z DNA na RNA,
 C prepisovanje z RNA na DNA,
 D prevajanje v aminokislinsko zaporedje.

6. Pri mitotični iz ene materinske celice nastanejo dve hčerinski celici. Kolikšno je razmerje med količino jedrne DNA v materinski celici ob začetku profaze in količino jedrne DNA v nastali hčerinski celici?

- A 92:23
 B 2:1
 C 4:1
 D 1:2

7. Trditve opisujejo dogodke pri izražanju genske informacije pri evkariontih.

- 1 Stop kodon prevajanje ustavi in polipeptid se sprost iz ribosoma.
 2 mRNA se prenese iz jedra in združi z ribosomom.
 3 tRNA odda aminokislino v polipeptidno verigo na ribosomu.
 4 RNA polimeraza prepíše DNA v mRNA.

V katerem odgovoru so trditve navedene v pravilnem časovnem zaporedju?

- A 4-1-3-2.
 B 4-2-3-1.
 C 4-2-1-3.
 D 4-2-3-1.

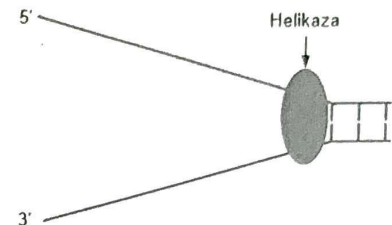
8. Človeški gen, ki zapisuje neko beljakovino, se od gena konja, ki zapisuje beljakovino z enako nalogo, razlikuje v devetih parih nukleotidov. Iz tega lahko sklepamo, da se beljakovini človeka in konja razlikujeta v:

- A natanko devetih aminokislinah,
 B najmanj devetih aminokislinah,
 C največ devetih aminokislinah,
 D natanko treh aminokislinah.

9. Kaj poganja vodikove protone (H^+) v notranjost tilakoide?

- A. RUBISCO.
B. Difuzija v smeri koncentracijskega gradienta.
C. Protoni so vedno v notranjosti tilakoide.
D. Energija iz elektronske transportne verige.

10. Pri prepisovanju se informacija iz DNA prepíše v mRNA s pomočjo encima RNA-polimeraze. Pred prepisovanjem se mora vijačnica DNA odvit, kar pomeni, da se morajo prekiniti vodikove vezi med obema verigama komplementarnih nukleotidov. Pri tem sodeluje encim helikaza, ki za svoje delovanje uporablja energijo ATP, kot prikazuje slika.

Spodaj so prikazani trije odseki DNA, ki jih bo odvila helikaza. V katerem primeru se bo za odvitje odseka DNA porabilo največ in v katerem najmanj ATP?

Odsek 1
GGGCGCGCCAGCG
CCC GCGCGGTGCG

12

Odsek 2
TTATAAACATA
AATATTTGTAT

7

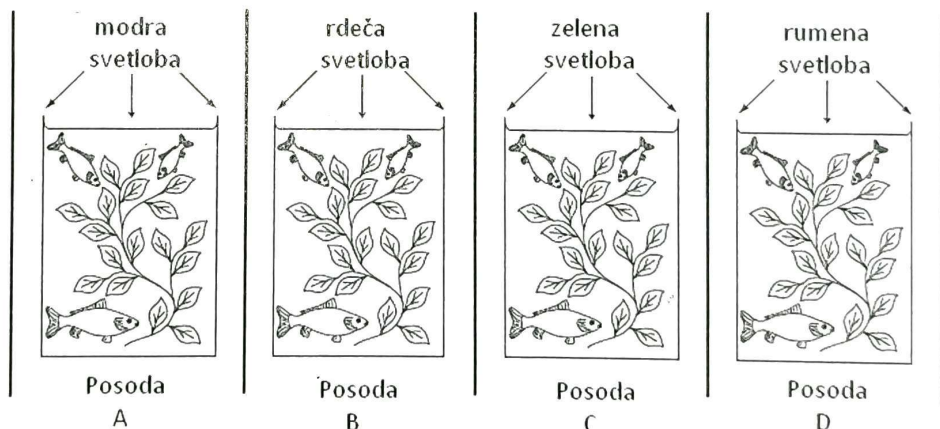
Odsek 3
GTGCCGCATACA
CACGCGCTATGT

7

	Največ ATP je potrebno za odvitje odseka	Najmanj ATP je potrebno za odvitje odseka
A	2	1
B	9	3
C	3	2
D	1	2

11. Skica prikazuje poskus, kjer smo nastavili štiri akvarijske posode in jih osvetljevali z različnimi valovnimi dolžinami svetlobe. V posodah smo merili količino CO_2 . V vseh posodah je bila na začetku enaka koncentracija CO_2 .

a.) V kateri posodi bo na koncu koncentracija CO_2 najvišja?

c (1T)

b.) Razložite zakaj? (1T)

Klorofil A je zelene barve, torej dobro vpija rdečo svetlobo in zeleno svetlobo, ker ga absorbirajo. Zeleno svetlobo fotosinteza poteka počasneje.

12. Izpolnite preglednico: (3T)

	Na kateri nukleinski kislini se nahaja?	Kje v celici se nahaja?
kodon	mRNA	jedro (ko prepisuje iz DNK) ali citoplazma
antikodon	tRNA	citoplazma
matrična veriga	DNK	jedro

13. Na spodnji skici je predstavljen proces, kjer iz celice X nastane dve celici, od katerih je ena označena z Y.

- a) Kolikšna je količina beljakovin, nukleinskih kislin število kromatid in število kromosomov v celici Y v primerjavi s celico X. Na črte vstavi: **večja (V)**, **manjša (M)** ali **enaka (E)**. Zapiši črke (M, V ali E) (4T)

Količina beljakovin je M ✓

Število kromatid je M ✓

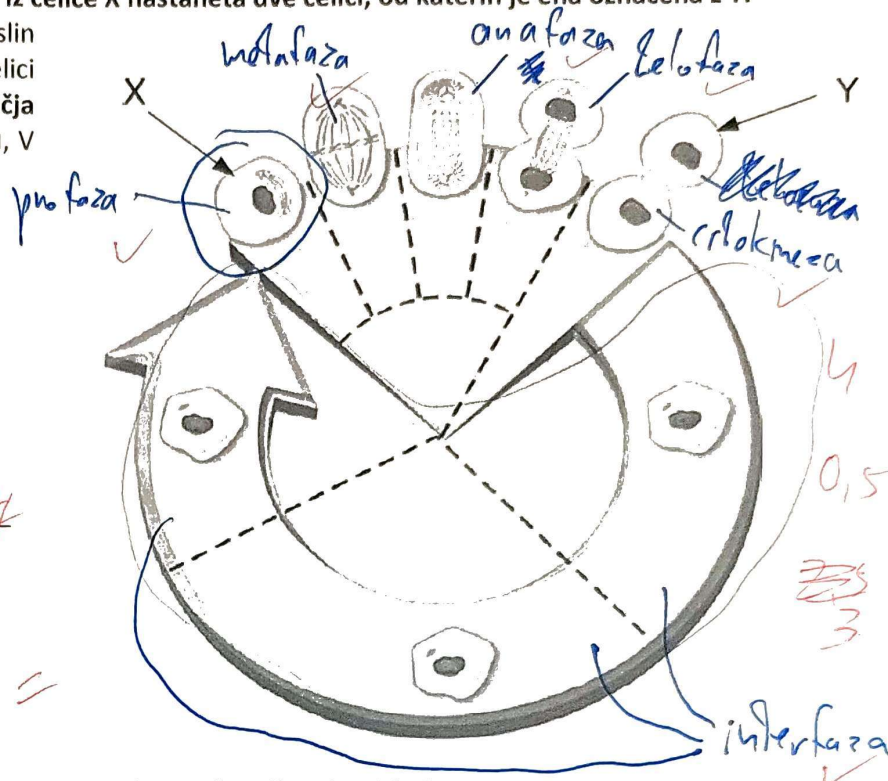
Količina nukleinskih kislin je M ✓

Število kromosomov je E ✓

- b) Kako bi poimenovali **celoten proces**, ki je prikazan na skici? (1T) mitoza ✓

- c) Na skici označite in poimenujte posamezne faze. (3T)

- d) Obkrožite fazo, v kateri se podvoji DNA. (1T) V interfazi ✓

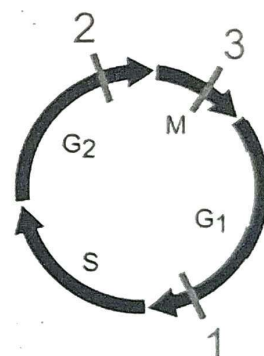

14. Celični cikel evkariontskih celic vsebuje tri najpomembnejše kontrole točke, ki so na diagramu označene s številkami 1, 2 in 3.

Spodaj je navedeno, kaj se preveri v posamezni kontrolni točki:

- A) Ali so kromosomi pravilno pritrjeni na niti delitvenega vretena?
B) Ali so vsi kromosomi podvojeni?
C) Ali je okolje primerno za pričetek razmnoževanja?

K vsaki kontrolni točki pripišite ustrezno preverbo (A, B ali C) (3T)

Kontrolna točka	Preverba
1	<u>B</u> C ✓
2	<u>B</u> B ✓
3	<u>A</u> A ✓

15. Velikost človeškega genoma ocenjujejo približno na 70.000 genov. Od tega je 20.000 genov takšnih, ki nosijo genski zapis za sintezo beljakovin, preostalih 50.000 genov človeškega genoma, ki ne kodira beljakovin, pa kodira zapis za molekule RNA.

- a) Navedite dve molekuli RNA, ki **ne kodirata beljakovin**, in zapišite njuni vlogi v celici. (4T)

Molekula: mRNA ✓

Vloga: prenos informacij iz jedra do ribosomov ✓

Molekula: rRNA ✓

Vloga: ribosomski RNA ✓

- b) DNA z zaporedjem TACTAAATAACGACT encim RNA-polimeraza prepíše v mRNA in se na ribosomu prevede v beljakovino. Zapišite zaporedje mRNA, nato pa z uporabo preglednice genskega koda primarno zgradbo te beljakovine.

Kodon	Aminokislin	Kodon	Aminokislin	Kodon	Aminokislin	Kodon	Aminokislina
UUU	Fenilalanin	UCU	Serin	UAU	Tirozin	UGU	Cistein
UUC	Fenilalanin	UCC	Serin	UAC	Tirozin	UGC	Cistein
UUA	Levcin	UCA	Serin	UAA	STOP	UGA	STOP
UUG	Levcin	UCG	Serin	UAG	STOP	UGG	Triptofan
CUU	Levcin	CCU	Prolin	CAU	Histidin	CGU	Arginin
CUC	Levcin	CCC	Prolin	CAC	Histidin	CGC	Arginin
CUA	Levcin	CCA	Prolin	CAA	Glicin	CGA	Arginin
CUG	Levcin	CCG	Prolin	CAG	Glicin	CGG	Arginin
AUU	Izolevcin	ACU	Treonin	AAU	Asparagin	AGU	Serin
AUC	Izolevcin	ACC	Treonin	AAC	Asparagin	AGC	Serin
AUA	Izolevcin	ACA	Treonin	AAA	Lizin	AGA	Arginin
AUG	Metionin	ACG	Treonin	AAG	Lizin	AGG	Arginin
GUU	Valin	GCU	Alanin	GAU	Asparaginsk	GGU	Glicin
GUC	Valin	GCC	Alanin	GAC	Asparaginsk	GGC	Glicin
GUA	Valin	GCA	Alanin	GAA	Glutaminska	GGA	Glicin
GUG	Valin	GCG	Alanin	GAG	Glutaminska	GGG	Glicin

Zaporedje DNA: TACTAAATAACGACT

Zaporedje mRNA: (1T) AUGAUAUAUGCUUGA

Primarna zgradba beljakovine: (1T) Metionin - Izolevcin - Tirozin - Cistein

- c) V zaporedju DNA je prišlo na mestu 6 do zamenjave adenina z gvaninom. Pojasnite, ali ima takšna mutacija vpliv na primarno strukturo beljakovine. (2T)

Takšna mutacija nima vpliva. Tako mRNA zaporedje AUC kot AUC se prevede v Izolevcin. Genetski kod je degeneriran - za isto AA je lahko več možnih kodonov.

16. Dodatna naloga: V spodnji preglednici so prikazani nekateri odstotki dušikovih baz v obeh verigah ene molekule DNA. Koliko odstotkov timina je v verigi 2? (1 dodatna točka)

Veriga DNA	Odstotek (%) posameznih baz			
	Adenin	Citozin	Gvanin	Timin
Veriga 1	29	22	37	18
Veriga 2	18	31	22	29

A. 35 %

B. 18 %

☒ C. 29 %

D. Ni dovolj podatkov za izračun.